
Raport 2011

**Finanse Biura Informacji Kredytowej
w 2010 roku**

Warszawa, grudzień 2011

Spis treści

1. Wstęp.....	3
2. Stosunki właścicielskie i zarządzanie.	4
3. Podstawowe wielkości ekonomiczne i efektywnościowe.	5
1. Wynik finansowy	5
2. Przychody ze sprzedaży	5
3. Przychody od jednostek powiązanych	6
4. Straty z lat ubiegłych.....	7
5. Kapitały własne	7
Zwrot na kapitałach własnych ROE.....	8
Zwrot na zapisach w bazie danych/efektywność bazy danych	9
6. Aktywa	9
Zwrot na aktywach ROA.....	10
7. Zatrudnienie	11
8. Sprzedane raporty.....	11
Przychód na jeden sprzedany raport.....	12
9. Wynagrodzenia ogółem i na zatrudnionego oraz w stosunku do sprzedaży.....	12
Wielkość sprzedaży liczona na jeden złoty wynagrodzenia	12
10. Wynagrodzenia zarządu i Rady Nadzorczej.....	13
4. Komentarz	14
Notatki.....	16

1. Wstęp

W ramach oceny wyników finansowych sektora rejestrów kredytowych w Polsce wykonaliśmy trzy raporty o sytuacji finansowej biur informacji gospodarczej (big). Jeden raport powstał w oparciu o wyniki bigów za 2008 rok a drugi w oparciu o wyniki za 2009 rok, a trzeci w oparciu o wyniki za 2010 rok.

Po raz drugi prezentujemy raport o wynikach finansowych Biura Informacji Kredytowej S.A. (BIK). Pierwszym był raport za rok 2009.

Raporty te powstają oddzielnie od raportu nt. sytuacji finansowej bigów, gdyż obie grupy rejestrów działają na odmiennych rynkach w oparciu o odmienne regulacje ustawowe i inne są warunki konkurencji – trzy bigi konkurują między sobą, a BIK nie posiada nadal realnej konkurencji na swoim rynku. Zatem trudno je wprost porównywać.

Biuro Informacji Kredytowej skupia swoją działalność przede wszystkim w sektorze bankowym gromadząc, przetwarzając i udostępniając informacje wykorzystywane w celu ograniczenia ryzyka kredytowego banków. Dzięki swojej działalności wspomaga bezpieczeństwo zgromadzonych w bankach depozytów. Przez spółkę zależną InfoMonitor dociera z raportami również do rynku niebankowego.

Podczas gdy bigi obsługują głównie sektor niebankowy przyczyniając się do poprawy bezpieczeństwa obrotu gospodarczego poza sektorem bankowym – chociaż część z nich dostarcza raportów kredytowych również z bankom.

Wyniki finansowe BIK w 2010 roku były bardzo dobre. Główny wniosek jaki wynika z przeprowadzonej analizy to to, że banki zbyt wiele płacą BIK za jego serwis. Wniosek taki wypływa z porównania wyników finansowych uzyskanych przez BIK z wynikami podobnych rejestrów zagranicznych - z niemiecką Schufą i amerykańskim Experianem.

Główną przyczyną takiego stanu rzeczy jest pozycja monopolistyczna BIK w obsłudze polskich banków. Brak konkurencji powoduje, że banki nie mają wyboru, muszą współpracować z BIK i płacić ceny jakich żąda. Ceny pobierane przez BIK od banków mogłyby być niższe o około 30 – 40%. Wówczas parametry finansowe BIK byłyby zbliżone do Schufy i Experiana. Ponieważ rynek w obszarze monopolu nie funkcjonuje dobrze, to dostosowania cenowe nie nastąpią samoczynnie.

2. Stosunki właścicielskie i zarządzanie.

BIK został utworzony 29.10.1997 roku. Aktualny wpis do KRS pod nr 0000110015.

Przedmiotem działalności jest:

- opracowywanie i sprzedaż raportów, w tym także raportów zawierających ocenę zobowiązań finansowych osób fizycznych i przedsiębiorców wobec banków i innych instytucji finansowych,
- przygotowanie i sprzedaż raportów i ocen ekonomiczno-finansowych przedsiębiorców,
- gromadzenie i przetwarzanie informacji o charakterze ekonomiczno- finansowym o podmiotach.

Akcjonariuszami Biura Informacji Kredytowej S.A. jest 13 podmiotów w tym 12 banków plus Związek Banków Polskich. Akcjonariuszami BIK na dzień 31.12.2010 roku byli:

L.p.	Nazwa Banku	Udział w kapitale %
1.	Bank PEKAO S.A.	30,71
2.	PKO Bank Polski S.A.	14,95
3.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	12,54
4.	GETIN Noble Bank S.A.	10,93
5.	ING Bank Śląski S.A.	9,00
6.	Bank Gospodarki Żywnościowej S.A.	6,43
7.	Bank Zachodni WBK S.A.	5,14
8.	BRE Bank S.A.	3,22
9.	Bank Millennium S.A.	2,58
10.	Kredyt Bank S.A.	2,58
11.	Związek Banków Polskich	0,64
12.	NORDEA Bank Polska S.A.	0,64
13.	Bank DnB NORD S.A.	0,64
	Razem	100,00

Rada Nadzorcza składa się z 3 – osobowego Prezydium i 9 Członków – przedstawicieli udziałowców.

Przewodniczącym Rady Nadzorczej jest Krzysztof Pietraszkiewicz – Prezes zarządu Związku Banków Polskich.

BIK jest jednostką dominującą dla InfoMonitor Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

Posiada w jej kapitale akcyjnym 94,03% udziałów.

Z kolei usługi InfoMonitora w ok. 48%¹ świadczone są na rzecz BIK-u. Przychody BIK od InfoMonitora stanowią ok. 1,9% jego przychodów ogółem.

¹ Mierząc udziałem w przychodach ogółem

3. Podstawowe wielkości ekonomiczne i efektywnościowe.

1. Wynik finansowy

Zysk BIK-u w 2010 roku wyniósł 37,7 mln złotych i był znacząco wyższy od zysku z poprzedniego roku i wzrósł o 48%.

Jak pokazuje poniższy rysunek zysk BIK-u rośnie w miarę stabilnie w ciągu ostatnich kilku lat. Co ciekawe przyspiesza on w okresach gorszej koniunktury gospodarczej – lata 2008 - 2010, a stabilizuje się lub spada w okresach dobrej koniunktury gospodarczej - lata 2005 - 2007. Jest to ogólna prawidłowość w branży rejestrów kredytowych. Podobne zjawisko można zaobserwować w przypadku polskich biur informacji gospodarczej, niemieckiej Schufy, czy amerykańskiego Experiana.

2. Przychody ze sprzedaży

Przychody ze sprzedaży wzrosły w BIK w 2010 roku do 130 mln złotych z 109 mln złotych w 2009 roku. Oznacza to wzrost o ponad 17%. Rosną one stabilnie od szeregu lat. Wzrost jest niemal liniowy o zbliżonym tempie przyrostu każdego roku. Obrazuje to następny rysunek.

3. Przychody od jednostek powiązanych

Przychody od jednostek powiązanych oznaczają przychody jakie BIK uzyskuje od InfoMonitora. Kwota ta waha się między 2 a 2,5 mln złotych. Składa się na tę kwotę opłata za raporty bankowe jakie InfoMonitor otrzymuje od BIK oraz rozliczenia wewnętrzne z racji outsourcingu informatycznego jaki BIK świadczy InfoMonitorowi oraz odsetki. Ta wartość pozwala śledzić, po części, na ile InfoMonitor zdobywa nowych klientów na rynku niebankowym. Słaby przyrost przychodów BIK od InfoMonitora zdaje się wskazywać na słaby przyrost klientów niebankowych w InfoMonitorze. Chociaż takie rozumowanie należy stosować ostrożnie, bo wydaje się, że w 2010 roku nastąpił wyraźny przyrost sprzedaży InfoMonitora na rynek niebankowy² a przychody BIK od InfoMonitora spadły w stosunku do ubiegłego roku. Może to oznaczać, że InfoMonitor otrzymywał raporty od BIK taniej niż w poprzednich latach.

Jest jeszcze jeden powód, dla którego polityka cenowa między BIK a InfoMonitorem wymaga uwagi. Chodzi o ceny transferowe w ramach grupy kapitałowej. Przychody InfoMonitora na jeden raport nie przystają do przychodów innych bigów na jeden raport, ani do przychodów BIK na jeden raport – są wyraźnie niższe. Rodzi to dodatkowe ryzyko dla obu firm związane z pytaniem: jaka jest podstawa dla ustalenia cen transferowych między BIK a InfoMonitorem. Można odnieść wrażenie, że InfoMonitor płaci BIK-owi za raporty zbyt dużo, a BIK InfoMonitorowi zbyt mało.

² Niestety InfoMonitor nie udostępnia tych danych. Prawdopodobnie dlatego, że nie wypada dobrze na tle konkurencji.

4. Straty z lat ubiegłych

BIK nie posiada strat z lat ubiegłych

5. Kapitały własne

Przyrost kapitałów własnych w BIK w 2010 roku wyniósł 13% w stosunku do 2009 roku. Kapitały własne stanowią w BIK blisko 55% sumy bilansowej i mają wartość 61,4 mln złotych. Jak pokazuje rysunek niżej, BIK konsekwentnie buduje kapitały własne od szeregu lat. Bliźniaczo podobny³ niemiecki rejestr kredytowy Schufa na koniec 2010 roku posiadał kapitały własne w wysokości ok. 11 mln euro⁴. Czyli były one niższe od kapitałów BIK, stanowiły 70% kapitałów własnych BIK.

³ Schufa posiada podobną strukturę akcjonariatu, są tam w większości banki niemieckie oraz działa na podobnym jak BIK rynku.

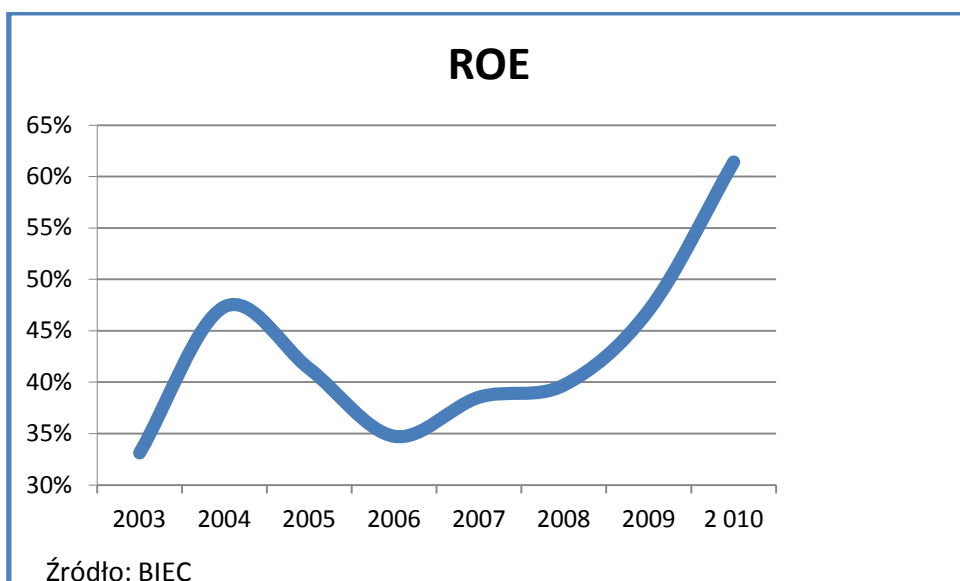
⁴ W złotych kapitał Schufy wynosi 43,5 mln. To i inne przeliczenia wykonano po kursie złotego do euro z dn. 31.12.2010 w wysokości 3,96 zł/euro.

Zwrot na kapitałach własnych ROE

Zwrot na kapitałach własnych jest w BIK imponujący, szczególnie w 2010 roku kiedy to wyniósł 61%.

Jak pokazuje następny rysunek zwrot na kapitałach ROE kształtował się w ostatnich latach w BIK między ok. 30 a ok. 60%. W 2010 roku wyniósł on rekordowe 61%. Szczególne ostatnie lata były dla BIK korzystne z perspektywy zwrotu na kapitałach. Wiązać to należy w dużej mierze ze spadkową fazą cyklu koniunktury, gdyż w warunkach słabej koniunktury popyt na produkty pozwalające obniżyć ryzyko w bankach i w całej gospodarce rośnie. Poza tym ważna jest szczególna pozycja BIK-u w ramach sektora bankowego - BIK pełni funkcje jednostki infrastrukturalnej, brak konkurencji w ramach sektora pozwala ustalać ceny usług oferowanych bankom „według potrzeb BIK” a nie według gry sił rynkowych. Niemiecki rejestr kredytowy Schufa uzyskał ROE na poziomie 17% w 2010 roku, przy udziale kapitałów w aktywach w wysokości 21% (w BIK 55%). Amerykański rejestr kredytowy Experian w 2010 roku uzyskał zwrot na kapitałach w wysokości 23%. Z tym, że Experian działa w środowisku konkurencyjnym w odróżnieniu od BIK. Ze względu na bankową rolę infrastrukturalną BIK, warto porównać wynik BIK z wynikiem całego sektora bankowego: cały sektor bankowy w 2010 roku uzyskał zwrot na kapitałach własnych w wysokości 8,9%. Czyli zwrot na kapitałach w BIK był wyższy prawie 7. krotnie od tego jaki uzyskał sektor, który łoży na utrzymanie BIK.

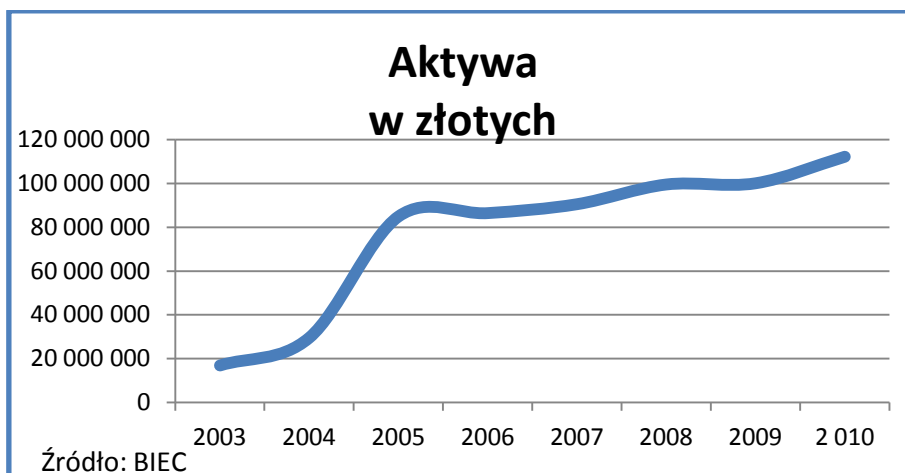
Zwrot na zapisach w bazie danych/efektywność bazy danych

Schufa w 2010 roku posiadała w swojej bazie 66 mln zapisów o osobach, a BIK ok. 24,5 mln zapisanych osób. W innym przekroju efektywnościowych porównań oznacza to, że Schufa potrzebuje na utrzymanie w bazie danych jednego zapisu o osobie 65 groszy kapitału, a BIK potrzebuje 2,5 złotych, dalej, jeden zapis w bazie o osobach generuje w Schufie 6,5 złotych przychodu, a w BIK 5,2 złotych. Z kolei Experian generuje 9 dolarów przychodów na jeden zapis w bazie o osobie⁵.

6. Aktywa

Aktywa BIK w okresie ostatnich siedmiu lat wzrosły blisko 7. krotnie z ok. 17 mln złotych w 2003 roku do ok. 112 mln złotych w 2010 roku. Gwałtowny przyrost aktywów BIK o ponad 50 mln złotych w 2005 roku związany był z zakupem przez BIK nowego budynku na własną siedzibę przy ul. Modzelewskiego w Warszawie. Zmianę wielkości aktywów obrazuje rysunek poniżej.

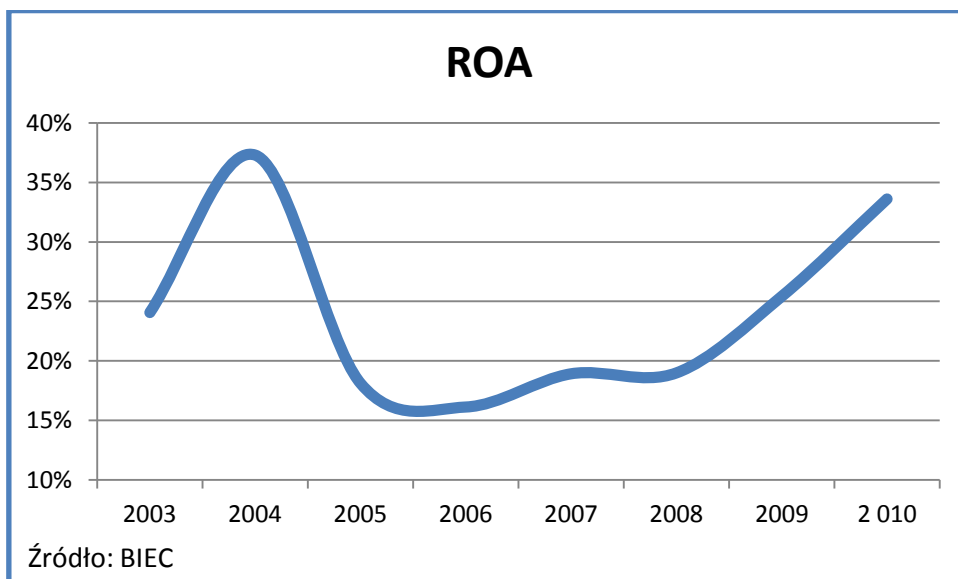
⁵ Wyliczenia dla Experiana są przybliżone i dotyczą jego operacji wyłącznie na rynku amerykańskim. Na tym rynku generuje ponad połowę swoich przychodów.

Zwrot na aktywach ROA

Podobnie jak zwrot na kapitale jest bardzo wysoki na tle wyników sektora bankowego, tak zwrot na aktywach na tle sektora bankowego jest imponujący. W 2010 roku ROA jakie osiągnął BIK wyniosło 34% podczas gdy cały sektor bankowy uzyskała zwrot na aktywach w wysokości 1,05%. Zatem sektor bankowy wypracował prawie 30 krotnie niższy zwrot na aktywach. Niemiecka Schufa odnotowała w 2010 roku blisko 10 krotnie gorszy wynik ROA w stosunku do BIK-u - jej ROA wyniosło skromne 3,6%. Amerykański Experian uzyskał w tym okresie ROA na poziomie 8%.

W 2005 roku nastąpił w BIK gwałtowny spadek zwrotu na aktywach (ROA) ze względu na gwałtowny przyrost aktywów związany zakupem budynku nowej siedziby.

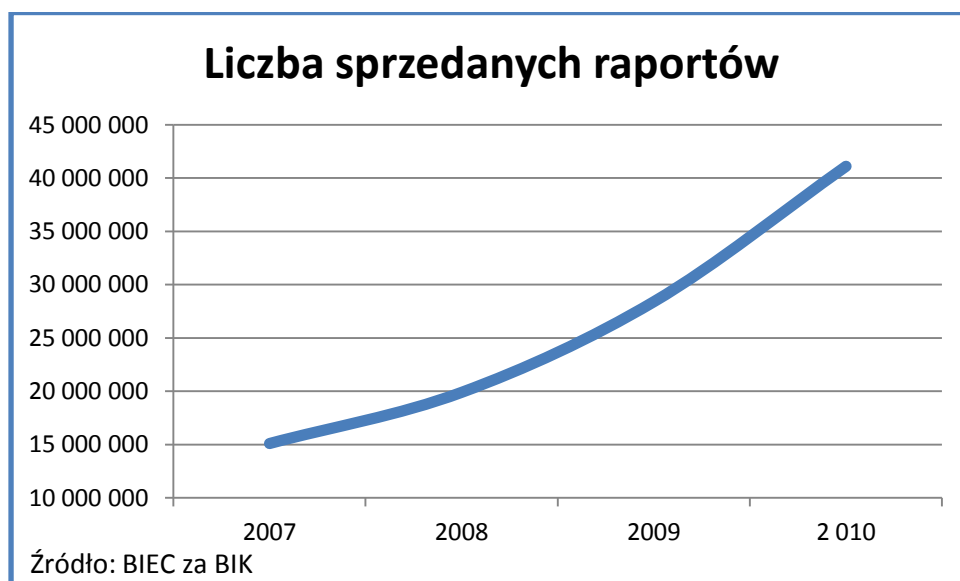
7. Zatrudnienie

Zatrudnienie w BIK w 2010 roku wyniosło 203 osoby. Było ona większe niż w stosunku do 2009 roku o 8%. Dla porównania w tym samym okresie w niemieckiej Schufa zatrudnienie spadło o 6%. Trzeba jednak wziąć pod uwagę, że BIK mimo swej 14 letniej historii ciągle jest na dorobku, głównie metodologicznym, produktowym i w zakresie kultury organizacyjnej w szczególności w obszarze transparentności i branżowej standaryzacji działania.

8. Sprzedane raporty

Dorobek BIK w zakresie sprzedanych raportów jest znaczny. Obrazuje to rysunek niżej.

Pewien niepokój wzbudza jednak sposób podawania liczby sprzedanych raportów przez BIK. Średnio, liczba sprzedawanych raportów w ostatnich kilku latach rosła w tempie ok. 30 - 35 procent, a w latach kryzysu 2008-2009 wyraźnie przyspieszyła do 43% w 2009 roku – co jest naturalne. Jednak liczby są niespójne: 11 stycznia 2011 roku PAP podał za BIK, że w 2010 roku banki złożyły w BIK 42,8 mln zapytań (należy rozumieć, że na każde zapytanie powstał w odpowiedzi raport). Natomiast na rok 2011 BIK prognozuje, znowu za PAP, sprzedaż 43 mln raportów – praktycznie bez wzrostu. W komunikacie PAP z 05 listopada 2010 BIK podaje sprzedaż 29,7 mln raportów po 10 miesiącach 2010 roku, a więc ok. 3 mln raportów miesięcznie.

Nie jest jasne skąd pojawił się nagły wzrost liczby sprzedanych raportów w ostatnich dwóch miesiącach 2010 roku. Z obliczeń wynika że w ostatnich dwóch miesiącach 2010 roku sprzedaż raportów BIK skoczyła do 6 - 7 mln miesięcznie. Skoro tak gwałtownie przyrosła liczba raportów, to dlaczego ten trend z ostatnich dwóch miesięcy nie przenosi się na plany w 2011 roku? Skąd pesymizm co do

liczby sprzedanych raportów w 2011 roku – w zasadzie bez wzrostu w stosunku do 2010 roku. Być może BIK zmienił metodę liczenia liczby sprzedanych raportów? Potrzebne są nie tylko wyjaśnienia w tej sprawie, ale również audyt baz danych rejestrów kredytowych wzorem tego jaki zrobił w pierwszym kwartale 2011 roku ERIF – biuro informacji gospodarczej. Potrzebny jest branżowy standard i audyt liczby sprzedawanych przez rejestry raportów. W tej chwili rynek jest zdany wyłącznie na to co podają rejestry kredytowe i ma pełne prawo patrzeć na te liczby nieufnie. Oceniając wielkość sprzedaży raportów BIK w 2010 roku według trendu długookresowego, to w 2010 roku BIK mógł sprzedać 36-37 mln raportów.

Przychód na jeden sprzedany raport

Wielkość przychodów na jeden sprzedany raport sukcesywnie maleje w kolejnych latach: w 2010 roku wynosił on 3,1 zł. Podczas gdy w 2009 roku wynosił 3,8 zł.

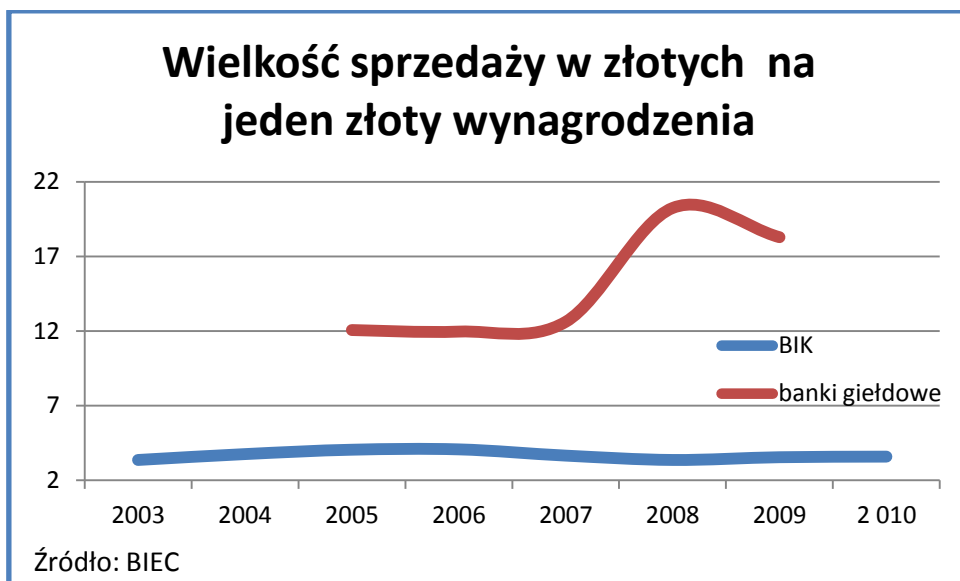
9. Wynagrodzenia ogółem i na zatrudnionego oraz w stosunku do sprzedaży

Wynagrodzenia ogółem w 2010 roku w stosunku do 2009 roku wzrosły w BIK o ponad 16%. Ogólna kwota wynagrodzeń wyniosła 35,6 mln złotych, co daje na zatrudnionego miesięcznie 14,6 tys. złotych. Jest to dość wysokie wynagrodzenie. W bankach dla dyrektora oddziału średnie wynagrodzenie w 2009 roku kształtowało się na poziomie 8 tys. złotych⁶. W PKO BP średnio miesięcznie na pracownika w 2009 roku 5,2 tys. złotych, w Pekao SA 6,3 tys. w BRE 5,8 tys. złotych.

Wielkość sprzedaży liczona na jeden złoty wynagrodzenia

Wartość ta uległa pewnemu pogorszeniu w BIK w stosunku dla lat 2005 – 2006 z ok. 4,1 zł do 3,6 zł w 2010 roku. Natomiast w bankach giełdowych, dla których BIK pracuje wielkość sprzedaży na jeden złoty wynagrodzenia jest 4 - 5 razy wyższa i wzrosła wyraźnie w stosunku dla lat 2005- 2007. Obrazuje to poniższy wykres.

⁶ Sedlak&Sedlak 2009

10. Wynagrodzenia zarządu i Rady Nadzorczej

Wynagrodzenia zarządu BIK wzrosły w 2010 roku w stosunku do 2009 roku blisko 5. krotnie. Średnie miesięczne wynagrodzenia członka zarządu wzrosło z 19 tys. złotych w 2009 roku do ok. 97 tys złotych w 2010 roku. Udział wynagrodzenia członków zarządu w zysku netto w 2010 roku wynosił 9,3% oraz 9,8% w wynagrodzeniach ogółem.

Wynagrodzenie ogółem RN BIK wyniosło w 2010 roku łącznie 166 tys. złotych i były niższe niż w 2009 roku o 12 tys. złotych.

4. Komentarz

BIK osiągnął w 2010 roku bardzo dobre wyniki finansowe. Jednocześnie trudno te wyniki odnieść do podobnych rejestrów w Polsce, bo takich nie ma. Rejestry funkcjonujące w formie biur informacji gospodarczej nie nadają się do takich porównań ponieważ działają w warunkach konkurencji, a BIK jest monopolistą na swoim rynku i jak dotąd skutecznie broni tej pozycji. Jego właściciele są jednocześnie jego klientami. Aby mimo wszystko dokonać jakichś sensownych porównań, to niektóre parametry finansowe BIK zaprezentowane w tym raporcie odnoszono do parametrów podobnych rejestrów działających za granicą – były to: niemiecka Schufa, której usytuowanie rynkowe i własnościowe jest bardzo podobne do tego, które posiada BIK; amerykański Experian, który działa w warunkach konkurencji na rynku amerykańskim oraz światowym (w 41 krajach), jest notowany na giełdzie w Londynie, a w niektórych przypadkach odnoszono je do parametrów z sektora bankowego, który powołał BIK do życia.

Główne wnioski z przeprowadzonej analizy są następujące:

1. BIK na tle sektora bankowego i rejestrów zagranicznych wziętych do porównań ma się bardzo dobrze.
 - a. Odnotowuje bardzo duży zwrot na kapitale ROE 61%, podczas gdy sektor bankowy 8,9%, niemiecka Schufa 17%, amerykański Experian 23%. Przy czym kapitały BIK są większe od kapitałów Schufy.
 - b. Uzyskał wysoki zwrot na aktywach ROA 34%, podczas gdy cały sektor bankowy uzyskał 1,05%, Schufa 3,6%, Experian 8%.
 - c. Odnotowuje słaby na tle sektora bankowego wynik wielkości sprzedaży na jeden złoty wynagrodzeń. Jest to wynik 4 - 5 krotnie gorszy niż uzyskuje sektor bankowy. Jednocześnie wynagrodzenia na zatrudnionego w BIK są 2 - 3 krotnie wyższe niż przeciętnie w sektorze bankowym.
 - d. Wskaźniki sprawności operacyjnej określone jako wielkość kapitału na utrzymanie jednego zapisu o osobie w bazie danych oraz wielkość sprzedaży z jednego rekordu o osobie w bazie danych prezentują się następująco: Schufie na utrzymanie jednego rekordu o osobie potrzeba 65 groszy kapitału, w BIK 2,5 złotych; w Schufie jeden rekord o osobie generuje 6,5 złotego przychodu, w BIK 5,2 złotego, a w Experiane ok. 9 dolarów (na rynku amerykańskim).
2. Skąd wynikają tak dobre wyniki finansowe BIK?
 - a. Przede wszystkim z pozycji monopolistycznej jaką zajmuje wobec sektora bankowego. Dobry wynik finansowy wynika głównie z tego, że banki za dużo płacą BIK za jego raporty. Wskazują na to porównania do wyników uzyskanych przez rejestry niemiecki i amerykański. Wydaje się, że ceny płacone BIK przez banki mogłyby być obniżone nawet o 30-40%. Wówczas jego parametry efektywnościowe byłyby zbliżone do parametrów rejestrów zagranicznych.
 - b. Potencjalnie konkurencyjny do BIK rejestr kredytowy Krajowe Biuro Informacji Kredytowej powstałe na początku 2011 roku, które mógłby doprowadzić do konkurencji na rynku rejestrów obsługujących banki, obniżyć koszty raportów dla banków i poprawić jakość serwisu otrzymywanego przez sektor bankowy nie może rozpocząć działalności operacyjnej ze względu na ruchy blokujące podjęte przez jednego z akcjonariuszy BIK.

3. Potrzebna jest większa przejrzystość i transparentność funkcjonowania BIK i polskich rejestrów kredytowych. Bazy danych rejestrów powinny być audytowane według jednakowego standardu. Sposób raportowania liczby sprzedawanych raportów powinien być ujednolicony i audytowany. Branża, która działa na rzecz transparentności, przejrzystości i bezpieczeństwa życia gospodarczego sama powinna być przejrzysta, transparentna i wiarygodna dla uczestników rynku.

Notatki